

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Luptă pentru hegemonie.

II

Politicianii maghiari priveau la izbucnirea perturbațiilor din Austria cu multă satisfacție. În parlament și în țară accentuau mereu deosebirea între atitudinea lor și a Austriacilor, acum în fața importantului act ce avea să se săvârșască.

Indeosebi dela visita împăratului german încôce, importanța Ungariei o scoteau tot mai mult în relief, nu era diar, care se nu accentueze, că punctul de gravitațiune al politicii s'a transpus — așa dintr'odată — din Viena la Budapesta. În consecință s'au găsit destui politicieni flămânzi, chiar și de cei ce stau aproape de guvern, cari se cêră exploatarea stărilor triste din Austria în favorul Ungariei.

A trebuit să vină Apponyi, ca să deschidă ochii acestor fanatici și să-i capaciteze, că încercări de exploatare și agitațiuni în contra Austriei, numai pe socotela Monarhiei întregi merg. Bánffy a fost primul, care a înțeles pe Apponyi și s'a grăbit a face și în parlament o declarație în sensul acesta.

Vorbirea lui Bánffy rostită în săptămâna trecută în parlamentul maghiar a stărnit însă cu toate aceste resens în cercurile austriace. Pentru-ce? Deși Bánffy a declarat, că nu incumbă Maghiarilor de a se amesteca în chestiile „casnice” ale Austriacilor, el totuși nu s'a putut abține a nu vorbi într'un ton amenințător. „Mergem cu voi Austriaci, dacă se poate; mergem însă și în contra voastră, dacă va trebui”, — acesta este tenorul vorbirii ministrului-președinte maghiar.

Acăsta este însă și părerea în general a presei maghiare, o părere între împregiurările actuale destul de domolă. Se remarcă deodată lipsa de curagiu și de șovinism la cele mai patriotice foi. Cu toate că pentru inde-

pendiști și kossuthiști împregiurările sunt atât de favorabile, încât ar avea câmp prielnic de agitațiune, ca să ridice din nou steagul independenței, — foile lor se ferece cu circumspecțiune de agitațiuni în direcția acăstă.

Explicația e tare ușoră. O găsim tot în foile lor.

Guvernamentalul „Pesti Napló” din 31 Octobrie făcând o comparație între stările din ambele părți ale Monarhiei, scrie următoarele:

„Când Deák și Andrassy au pus basă dualismului, după-cum se scie, ei au mănecat din presupunerea, că conducerea va rămâne întotdeauna pentru Ungaria în mâna maghiarilor, er pentru Austria în mâna Germanilor. Intru cât s'au împlinit aceste așteptări în ambele părți? Și dacă nu s'au împlinit nu se poate întâmpla, că și elementul maghiar se aibă aceeași sorte vreodată, de care parte a avut în Austria elementul german?”

Hic haerit! Politicianii maghiari au vădut procesul politic, ce s'a desfășurat înaintea ochilor lor. Au vădut, cum a trecut rolul conducerii dela Germani la celelalte popore. Iute s'au grăbit a trage o paralelă între Austria și Ungaria; au găsit și aici popore, li s'a deschis o urită perspectivă, sôrtea Germanilor i-a înspăimântat.

Stările din Austria i-a îndemnat pe Maghiari a medita și asupra situației lor și a urmărilor serioase, ce pot rezulta din o imprudentă agitare în contra Austriei.

E fapt, că în Ungaria hegemonia maghiară e actualmente mai puternică ca ori și când; e fapt, că ea are puternic razem în succesele politice de maghiarizare obținute indeosebi pe teritoriul locuit de Germani; e fapt, că se consolidează tot mai tare, își întăresc centrele politice, desvôltă activitate întinsă pe teren cultural și economic. Pe de altă parte este adevărat,

că naționalitățile nu sunt concentrate și n'au nici pe departe contingentul necesar de bărbați, cari ar pute forma partide guvernamentabile.

Însă ar fi o mare sinămagire din partea Maghiarilor, dacă n'ar prevedé. că nici în Ungaria n'o se dăinuiescă mult aceste raporturi. Ei nu pot fi convinși, că o tactică mai bună și mai energică din partea naționalităților, — bunăoră o tactică de felul celei observate în Austria acum de Germani — nu va schimba actualele stări, și nu va da naționalităților din Ungaria putere hotărîtoare în afacerile țerii? Ei, și atunci? Atunci a sosit *dies irae*...

Dar ei se socotesc de timpuriu. Pentru a preintimpina eventualele stări de urmare funestă pentru ei, se grăbesc a-și trage consecințele din stările din Austria, punându-se de astă-dată pe un punct de vedere practic.

Prima consecință, ce au grăbit a-și trage, a fost de a nu se ingera în a facerile austriace și de a contribui mai mult la împăcare, decât la lărgirea prăpastiei.

E natural, ca Maghiarii să țină la actuala formă de stat și să apere din răspuțeri dualismul, să voteze cu atâta grăbire provisoriu. E natural, pentru că pelea lor și-o apără.

Se poate afirma, că hegemonia maghiară în a doua parte a Monarhiei este pendentă de forma dualistă. Dacă deci ei vor lucra în contra acestei forme — și a sprijini acum luptele de partide din Austria însemnă a lucra în contra dualismului — ei ar da în sine înșiși. Ar pregăti astfel terenul pentru o luptă de hegemonie în Ungaria.

Astfel se explică circumspecțiunea lor față de stările din Austria, astfel se explică stăruința lor cu care cer, ca și în Reichsrath să se voteze provisoriu.

Atitudinea guvernului maghiar, care jôcă pe mătă blândă și vrea pace cu ori ce preț și delăturarea curentelor

primejdiöse constituției din politica Austriei, — își are basă și în stările lăuntrice. Naționalitățile din Ungania, a căror luptă se mărginesce încă la o mică acțiune de defensivă, inspiră guvernului destulă îngrijire, care luptă însă la o desvoltare serioasă a conflictelor din Austria, poate ușor să devină ofensivă.

Și acăsta mai curând s'eu mai târziu se va întâmpla, ori câtă silință și-ar da guvernul maghiar de a-și apăra hegemonia.

Raportul general al cons. metropolitan ca senat bisericesc.

Nr. 279 M.

Mărit Congres!

Subsemnatul consistoriu ca senat scolar, și ia voie a substerne Măritului Congres următorul raport despre activitatea sa în periodul dela 1 Ianuariu 1895 până în ziua de astăzi:

Din numărul total al esibilitelor întrate la consistoriu în periodul acum amintit aparțin la competența senatului scolar 124, s'au rezolvit 120 pendente sunt 4.

Senatul scolar a ținut ședințe în anul 1895 3, 1896 1, 1897 2.

S'au pertractat în calca apelațiunii: a) procese disciplinare: din archidieceșă 1; ep. Aradului 3; ep. Caransebeșului —. b) afaceri administrative: din archidieceșă 1; ep. Aradului 5; Caransebeșului —.

Date speciale despre atacurile scolare și ale învățământului în școlele noastre, sunt prezentate în conspectul aclus sub /.

Datele acestea comparate cu cele prezentate congresului în anul 1895 arată următoarele rezultate: ad. 2. Comune bisericesci în a. 1896 față de a. 1893. a) cu școala proprie: în archidieceșă + 31; în distr. cons. Arad + 26; Orădii mari + 1; în ep. Caransebeșului + 10. b) fără școala proprie în archidieceșă + 37; în distr. cons. Arad + 7; în distr. cons. Orădii mari + 1; ep. Caransebeșului — 11.

FOIȚA.

Iuliu Caesar.

Tragedie în 5 acte

de William Shakespeare,

traducere în prosă

de

Dr. P. T.

(Urmare).

Cassius: Ne va spune Casca ce s'a întâmplat.

Caesar: Antonie!

Anton: Caesar!

Caesar: Îngrijesce-te să am tot oameni cari sunt grași pe lângă mine, de cei cu pîrluciu și cari dorm bine noaptea; Cassius acela are o privire misterioasă, el se cugetă prea mult și atari oameni sunt periculoși.

Anton: Nu te teme de el Caesar, el nu-i periculos; el e un bărbat nobil și cu purtări bune.

Caesar: De ar fi numai eu puțin mai gras; dar eu totuși nu mă tem, și dacă totuși aș fi în stare să mă tem de ceva, eu nu știu pe cine aș înjunjura mai mult, ca pe Cassius. El ceteșce mult, el e un observatoriu

ager și străbate toate secretele omului. Lui nu-i place să se jôce, ca ție, Antonie, n'ascultă musica și numai arare-ori zimbesc, dar atunci suride așa, ca și când și ar bate joc de spiritul acela, care îl face să zimbescă. Oameni de aceia, ca și el, nici-odată n'au inima linisită până când ved pe alții mai înalți decât ei, și tocmai asta îi face așa de temuți. Eu îți spun mai bucuros de ce trebuie omului să i fie frică, dar nu de ce mi frică mie, pentru-că eu sunt Caesar. Vino pe partea mea cea dreaptă, pentru-că eu is surd de o ureche și spune mi ce socotesci tu despre el. (Caesar iese cu alaiul, Casca tras de mănecă rămâne).

Casca. M'ai tras de mănecă, voiesc să grăiesc cu mine?

Brutus: Spune-mi Casca, ce s'a întâmplat ați de i Caesar așa de rău dispus?

Casca: Dar voi unde ați fost, n'ați fost pe lângă el?

Brutus: Atunci nu te aș întreba despre cele-ce s'au întâmplat.

Casca: Ei, i s'a fost oferit o cunună și el a respins ofertul acesta cu dosul mâinei la ceea-ce poporul a chuiut de bucurie.

Brutus: Pentru-ce a strigat a două-ora?

Casca: Nô, er pentru aceea.

Brutus: Cum așa, de trei-ori i s'a oferit cununa?

Casca: Așa de, și el de trei-ori a respins-o, tot mai încet ca mai nainte și la totă respingerea ômenii trăsăru de bucurie.

Cassius: Cine i-a oferit cununa?

Casca: Dară Antoniu.

Brutus: Spune mi maniera respingerei, iubite Casca!

Casca: Dacă m'ar spensura, încă n'aș fi în stare să istorisesc toate amănunțurile. Pentru mine totă ceremonia acăsta a fost o comedie și de aceea n'am băgat bine de seamă.

Am vădut pe Marc Antoniu oferindu-i o coronă, dar aceea n'a fost o coronă, ci numai o cunună peste frunte și precum v'am spus, el a respins-o odată, dar pe lângă toate, după părerea mea, el mai bucuros ar fi luat-o. Atunci acela er i-a oferit-o, dar el toamai așa a respins-o, — dar după socotela mea, er numai cu greu și-a despărțit degetele de ea. Și a treia-ora i s'a oferit și el și a treia-ora a respins-o, și la totă respingerea plebei strigau, bătéu în palmile lor scortioșe, își aruncau căciulile unsurôse în sus și slobozau un așa miros puturos din gurile lor pentru-că Caesar refușă cununa, de acesta era pe aci să se înădușe, căci el a leșinat și a cădut jos. Din partea mea nu cutezam să rid, de frică, ca nu cumva deschiđându-mi buzele, să răsufiu aierul acel rău.

Cassius: Încet, te rog, cum, Caesar a leșinat?

Casca: El a cădut jos pe piață, cu spume la gură și era amețit.

Brutus: Aceea se poate, pentru-că el pătinesce de epilepsie.

Cassius: Ba nu, Caesar nu pătinesce de epilepsie, ci tu eu și Casca, noi avem morbul acesta greu.

Casca: Eu nu știu ce vrei să ții, dar despre aceea sum sigur, că Caesar a cădut jos. Dacă poporul acela sdrențos n'a bătut în palmi, n'a fluierat și n'a strigat, tocmai cum îi-e datina să facă cu comedianți în teatru, atunci se nu fiu om de omenie.

Brutus: Dar ce-a ții el când er și-a venit în fire?

Casca: Apoi, înainte de a fi leșinat, când a observat, că poporul se bucură de refuzarea cununei, și-a spintecat pieptarul și și-a oferit gramații, ca să îi taie. Dacă aș fi fost un om de vre-o atare meserie, să mă iese dracul de nu-l luam scurt de vorbă, — și cu acăsta a cădut jos. Când s'a trezit iară, a ții, că dacă au făcut cuiva ceva, s'eu a ofensat pe cineva, să-l ierte și să i-o atribue acăsta slăbiciunii sale. Trei s'eu patru muieri, cari stătéu lângă mine, au strigat: „O, ce suflet bun!” și l-au iertat din totă inima; dar acăsta nu însemnăză nimic, căci acelea și atunci, când Caesar li-ar fi junghiat mamele, încă ar fi făcut așa.

Brutus: Și pentru aceea a trecut pe aici așa mănios?

avânt, și a pune în mișcare și lucrare mai viasă pe membrele și membrii săi.

Firește însă, că noi de noi, comitetul, nu putem, pe lângă totă bunăvoința mișcă și urii la lucrare precum am dori, fără de ajutorul grațios al celor mai harnice membre și binevoitori ale Reuniunii.

Pentru aceea ne-am lua voie a ne adresa prin această, ca către on. D. Văstră, rugându-Vă mult să binevoiți a ne da spriginul întru lucrarea ce vom să pornim.

Etă anume ce dorim:

I.

Subscrisa presidentă am avut ocașional, norocirea a face cunoștință cu dl Ludwig Schmeidt, director cunoscut în pensii al reședului arhiduce Albrecht, German din Viena, care în o călătorie a sa prin Ardeal a cercetat și casa părinților mei, unde a vădit multe lucruri de mâni femeiești din popor, țesături, broderii, covore, etc. din cele mai frumoase, mai reșite. A stat mirat german în fața acestor lucruri de mână, și întrebând despre ele, i-am dat lămurirea, că acelea produse ale mânilor harnice și măestre ale țerancei române, și că în comitatul Hunedorei, de pildă avem o Reuniune de femei, care și-a pus de țintă a ființei sale, încurajarea țerancei române în cultivarea mai departe a acestor lucruri, cari sunt o dovadă despre harnicia și gustul ei estetic fin.

Și a admirat Germanul această însușire a țerancelor române, despre care el n'avea idee, ori cel mult o idee slabă, formată din clevețele și calumniile aruncate asupra noastră de dușmanii nostri prin scrieri și foi. Și ne a povestit cum în Viena este o firmă, o prăvălie mare, care se ocupă numai cu vinderia de astfel de lucruri de mână, pe care le vinde cu bune prețuri, deși, recunoștea însuși, că acele lucruri sunt departe de a fi așa frumoase cum sunt acestea ale țerancelor române!

Er' întors în Viena și neputându-i-se desface din gând chipul frumozelor lucruri vădute în Ardeal, Germanul mi-a trimis o scrisoare măgulitoare la adresa Româncelor, în care îmi face cunoscut, că firma de care am pomenit mai sus, ar primi bucuș și prea frumoșele lucruri de mână românești, spre a le vinde, și mă îndemnă să facem încercări cu țerancele noastre, să le trimitem.

M'am gândit îndată la „Reuniunea femeilor” noastre, că nimeni nu e mai chemat a face pași în această privință ca tocmai ea. Am adus o la cunoștința comitetului, er' comitetul ne-a îndrumat să ne adresăm în cauză către toate stimabilele membre ale Reuniunii precum și către acele dame și domni, chiar, cari poie nu-s membre ale Reuniunii, dar le cunoștem ca membre harnice ale societății noastre românești, și despre cari sperăm, că adresându-ne către dânsule, nu o să rămână reci la glasul nostru.

Etă dar pentru ce vă rugăm prea stimată:

Comitetul „Reuniunii femeilor” a hotărât să ne punem în legătură cu firma vieneză, și adunând lucruri frumoșe de mână, să trimitem din restimp în restimp, câte un transport, spre a fi destăcut acolo.

Vă rugăm, preastimată Dămnă, să o faceți această cunoscut celor mai măestre țesătoare din comuna D-Văstre, împărțându-le totodată, că:

Lucrurile trimise (mășarițe, ștergare, șorturi [oprege], cămăși etc.), ele le vor prețui după cât cred că sunt vrednice, și vădându-se, prețul, ce ele l'au pus, li-se va trimite în bani acasă. E spre binele fiecăreia însă, să nu pună lucrurilor prețuri cât nu sunt vrednice, căci nu pot trece, ci vor face numai spese Reuniunii cu drumul și adusul er' înapoi. La prețurile se nu se uite, că de aici la Viena se trimite cu cheltuială, și în jurul vinderii încă e ore-care cheltuială, și toate trebuie să se acopere din prețul cu care de fapt se vor vinde acolo.

Cel dintâiu bun privilegiu pentru desfacerea de astfel de marfă, este Crăciunul și Anul-Nou, când unele și a'le din aceste lucruri pot fi cumpărate spre a fi făcute daruri de sărbători ori Anul-Nou cu ele.

Și noi tare am dori, ca pe Crăciunul catolic, să putem avea deja trimis un transport.

De aceea Vă rugăm: îndemnați pe țerancele ce cunosc pe ca mai istețe în această privință, să se pună pe muncă grabnică, și

să gătescă fiecare ce crede ca mai frumos și mai dragălaș, și apoi se u prin stim. D-Văstră, se u deadreptul să le trimită până cel mult la 12 Decembre n., la adresa subscrisei presidente în Deva. De aici în 15 Decembre, arangiate și puse laolaltă, lucrurile vor fi trimise prăvălii cu care vom avea legătură, ca să poată fi puse în vîndere în ajunul sărbătorilor. Îngăduindu-mi împrejurările, subscrisa presidentă voi merge însumi, în persoană, cu întâiul transport, spre a stabili și mai bine înțelegerea și a pune întreprinderea pe un temelie de tot bun.

Vă rugăm însă, stimată Dămnă, să îndemnați pe țerance, ce se vor apuca să gătescă câte ceva, să-și pună toate puterile ca să ne trimită lucruri aievea frumoșe. Er' când dăcem frumoșe, nu înțelegem de loc să fie lucrurile încărcate de împetșări bizare și imitații de pe ceva modele străine! De loc! Tocmai acestea n'ar avea preț! Ci înțelegem să fie alcătuite din forme originale, așa cum le poți vedea și în casa țerancei, așași, pe țesăturile, ce ea și le a făcut pe sâma proprie, pe culmea ei.

Ca să fim și mai bine înțeleși, Vă spunem o întemplantare:

În toamna asta, prin Septembrie, s'a arangiat la Tatataváros (com. Komorn), un ocașionala manevrălor împărătești, un bazar de binefacere în scopul ca din venitul lui curat să se ajutore nenorocii prin marile înecări de ape de acolo. Baronesa Helena Dittfurth, se puse în fruntea mișcării de ajutorare și dânsa s'a adresat și subscrisei presidente cu rugarea să trimită ceva lucruri de mână spre a fi acolo vîndute. Fiind timpul scurt și trebuind să trimitem îndată ce vom putea, am adunat prin mijlocirea câtorva dame harnice și binevoitoare Reuniunii, vre o 30 de lucruri: cămăși, ștergare, cătrinte, peptărele etc. Nu erau însă lucrurile făcute anume și luate așa de a gata ce s'au aflat și de unde ai putut. Și le-am trimis. Cele originale au fost mult lăudate și apreciate. Era între ele cu deosebire o cătrintă (oprege) cu adevărat frumoasă, de țopria ochii pe ea, s'o tot vezi! O țesătură ce dovedea și gust și măiestrie la Româncuța ce a gătit-o. Și acea cătrintă a fost vîndută și încă scump plătită: cu 25 fl! Dar a și meritat.

Vremă să arătăm prin această, că ceea-ce e cu adevărat frumos, se prețuește și trece ori unde, chiar și între de aceea, cari fug de tot ce e venit din mâni românești, și de aceea dăcem, să se străduiască iubitele țerance țesătoare, a pregăti ceva aievea frumos și original!

Asta atât în folosul lor, ca se aibă mai buună nădejde, că lucrurile vor trece, cât și pentru cuvântul, ca acolo, între străini, când va intra Neamțul, ori Francesul, ori Englezul ce le va cumpăre, că ce lucruri sunt acestea? și i-se va răspunde, că s'au țesuturi de ale țerancelor române: aceia să admire pe țerancele însăși ce le-au țesut, și poporul lor, și bună idee și-și facă despre ele, cât se dorească să le mai vadă lucrurile!

Reușind noi să facem o mișcare mai puternică în privința asta, multe foloșe ce vom trage după ea, și ca singuratici și ca Reuniune și ca neam.

Ca singuratici: că țeranca cutare cu mâni măestre, va putea să vedă după lucrul mânilor sale și ore-care folos material, ore-care răsplăire a muncii sale, mai ales în aceste zile grele pentru bietul popor econom, afară de aceea lucrând și aji și mâne cu grijă și străduință tot mai bună, se va desevirși fiecare, devenind tot mai meșteră și mai meșteră.

ca „Reuniune”, că se va trezi o mai viasă luare aminte față de Reuniunea noastră, care are într'adevăr așa de nobilă țintă, și se vor strînge mai multe și mai multe în jurul ei, dându-i puțință de a lucra mai cu folos întru binele nemului pentru care s'a înființat;

ca popor, ca neam, vom avea folosul, că cu lucrurile frumoșe se va duce și numele de Român în locuri unde aji e aproape necunoscut și cu lucruri care de apăsătoare mândră va intra în salonul baronului cutare, a învățatului cutare, a oficialului cutare și numele de Român și încă împreunat cu o vorbă bună, cu o notă de simpatie.

Er' acestea nu sunt foloșe peste care noi să putem trece la ordinea zilei, belăundu-le în sîmă!

II.

A doua hotărîre luată de comitet în același scop, de a pune în o lucrare mai simțită Reuniunea, pe membrele și binevoitorii ei, e, că în vîra anului viitor să se țină o Adunare generală mai mare, împreună cu o Expoziție de lucruri de mână, ce avem de gând să o arangem în stil mai mare, să fie reprezentată la ea toate finiturile comitatului, ba, întrucât se va putea, toate satele și orașele!

Adunarea și Expoziția aveam de gând să o punem la cale încă în vîra anului curent, ca iubileu de 10 ani dela înființarea Reuniunii. Cum însă anul a fost așa de rău, și a adus atîta nenorocire poporului plugar, ne-am resgăndit, că poate i-ar fi fost spre greutate poporului, și am amînat o pentru anul viitor, când apoi se va ține negreșit.

Veți înțelege, prea stimată Doamnă, că această Adunare și acea Expoziție, e o chestie de onoare, de mîndrie culturală și națională, pentru noi Româncii și pentru poporul românesc peste tot, din acest comitat. De aceea Vă rugăm stăruitor să Vă dați totă străduința, ca și ținutul, și îndeosebi comuna d-văstre, să fie la acea Adunare și Expoziție, cu onore reprezentată.

Veți binevoi dar' a da încă de pe acum veste țerancelor țesătoare și cusătoare, despre dorința noastră, și că le rugăm să gătescă care ce pot mai frumos, (e destul căte un obiect dela una, pe care să-l trimită), — să se apuce să gătescă în decursul iernei lucruri pe ales pentru acea Expoziție. Care cum le-au gătit, pot să ni-le trimită aici la comitet, unde le vom arangia și păstra până la timpul seu.

Să li se pună în vedere, că la Expoziție se vor împărți mai multe premii pentru cele mai bine reșite lucruri, și vor fi și vîndute acelea, despre cari vor spune că pot fi vîndute, pentru prețurile pe care dânsule le vor însemna pe lucruri.

Reasumînd cele de mai în sus, Vă rugăm, prea stimată dămnă:

Să binevoi-ți a aduna în jurul d-văstre pe surorile țerance despre care știți că s'au mai măestre, și împărțindu-le cu ce rugare să îndrepteză prin această „Reuniunea femeilor” noastre către dânsule, — să le îndemnați ca:

până la 10 Decembre să gătescă ce pot mai frumos pentru a fi trimis la Viena spre vîndare;

er' de aci încolo să pregătescă peste erna lucruri cu totă inima, pentru Expoziția „Reuniunii” noastre din vîra viitoare.

Și la unele și la altele lucrul de căpetenie e, să fie originale, naționale, cu forme învîtate dela mamele lor, forme, ce își au și numirile lor („Cornu cel mare”, „rôta cea mare”, „cornu berbecului” etc.)

Pe fie-care lucru să se pună o ședulă cu numele și locuința lucrătorii și cu prețul lui.

Er' stim. dv. îndeosebi, ve-ți face un lucru foarte bun, dacă, din când în când, ve-ți binevoi a vă mai duce pe la femeile ce au făgăduit că vor lucra și ve-ți vedea ce vor să lucreze și le ve-ți încuraja întru una.

Reuniunea noastră apoi, Vi-ar fi recunoscutore, dacă Vi-ați lua ostenela a întreba pe țesătoare, cum se chiamă cutare și cum cutare din motivele (formele) ce le-au țesut pe pânzăturile lor, și, întrucât se poie, să ne aduna-ți astfel de forme, fie țesute mai multe la olalte, fie bucatele singuraticice, scriind pe o hârtie lângă ele numele lor.

Am face, cu ele, pentru „Reuniune” o colecție de modele (forme), un fel de „Album-național al industriei noastre de casă”, și mare ar fi meritul tuturor celor-ce au ajutat la alcătuirea acelu Album!

Tote țerancele noastre au din același fel mai multe lucruri, și poie ar fi aplicate a dăruî câte-un exemplar de muștră pentru „Reuniune”, exemplar din cele cu forme mai caracteristice, mai originale. „Reuniunea” le-ar păstra pentru totdeauna ca suveniruri frumoșe, ca documente naționale și material de studiu pentru învățați. Ear' înființându-se atelierul contemplat de Reuniune, ar servi drept modele.

Nădejduind mult dela bunăvoința și străduința cu care ve-ți lucra pentru întru-parea dorințelor noastre, în înțelesul îndigită-

rilor date de noi aci, și rugându-Ve, prea stimată dămnă, să primi-ți asigurarea distinsei noastre considerațiuni ce Vă păstrăm, semnăm cu multă stimă

Comitetul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedorei”.

De va, 25 Octobre 1897.

Elena Popu Hossu-Longin,
presidentă.
(Deva.)

Dr. S. Moldovan, adv. Dr. G. Suciu, adv.
secretar I. secretar II.
(Orăștie.) (Hafeg.)

Noutăți.

Chirotoniri. Excelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul a promovat în zilele dela 24—30 Octobre a. c. întru presbiteri pe următorii:

diaconul *Isaia Enescu*, ales capelan în Cheia, protopresbiteratul Branului;
Clericii absoluți *Ioan Schiopu*, ales capelan în Țințari (Brașov);
Ioan Nan, ales paroch în Sân-Petru, (Brașov);

Michail Jancu, ales paroch în Suprape-
trii (Câmpeni);

Laurențiu Ciorbea ales paroch în Sălciva (Lupșa) și *Elie Pop* ales paroch în Ludoș (Miercurea). Dorim tinerilor preoți succes în cariera lor de păstori ai poporului încredințat lor.

Alegere de preot. Duminecă în 26 Octobre (7. Nov) a. c. sa seversit alegerea de paroch în comuna Sân-Mihail-inf., tractul protopresbiterat al Turdei. Actul alegerii, condus de administ. protopresbiterat concert M. O. D. Teodor Ciortea, a concurs în deplină ordine, întrunind clericul absolut *George Costin* 56 voturi, er' parochul din Grind-Cristur *Vasiliu Stănescu* 8 voturi, și declarându-se astfel primul de ales paroch pentru parohia vacantă Sân-Mihail-inf. cu filia Sân-Mihail-superior.

Convocare. * * * * *
Comitetul central din Oct. n. 1897 și în conformitate cu §-ul 20 din statute, am onore a convoca a

IX-a adunare generală ordinară
„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului” în Sebeșul inferior (în edificiul școlar) pe Duminecă în 9/21 Novembre a. c. la 11 ore a. m.

Program:

1. Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiunilor pe anul 1896 și proiectul de budget pe 1898.

2. Propuneri eventuale din partea membrilor.

3. Discurs despre cultura fînașelor și a pómelor.

Despre însemnătatea „Tovărășilor agricole” a lucrărilor satești sistem Raiffeisen.

5. Autenticarea protocolului ședinței.

Sibiu, 8 Novembre n. 1897.
Demetriu Comșa,
președinte

„Misiunea școlilor catolice în România” este titlu unei broșuri, ce a apărut zilele acestea în Galați. Autorul N. I. Filip tracteză cu viu interes încercările de proselitism ale catolicilor în România prin școlile private de fete (pensiune). Aceste școli lucrează sistematic întru înstrăinarea elevelor de religiuinea și limba lor, și astfel după autor sunt cele mai fertile pepenierii de desnaționalizare. Intre mijlocele fecunde, ce le întrebunțeză aceste școli pentru ajungerea scopului ce îl au în vedere ni se arată excluderea studiului limbei române, ba și a vorbirii, separarea și chiar înstrăinarea fetelor de către părinți, practica-rea cutului catolic în interiorul pensiunelor și astfel atacarea indirectă a religiei ortodoxe; desrădăcinarea simțului național prin slăbirea iubirii de patrie, de limbă, obiceiuri și credințe, înlocuite cu iubirea de D-zeu în genere și de ômeni fără osebire de năm, și astfel se pregătesc puntea de trecere la lege și la neam străin. — Destăinuirile sunt viu ilustrate și mult instructive și pentru românii de aici, cari și cresc fetele pe la călugărițe, în așa numite clăustre, cărora în deosebi le atragem atențiunea asupra acestei broșuri.

